

Psalmus

Gymonie Job. Numulariorū effudit es. tē.
Luxurie.ij. Reg. xvij. Qui comedunt de mēsa. Iezabel.
Hule. Esa. xxvij. Dēs mense replete sunt vomitu.
Idalatrie. i. Cor. x. Nēse te moniorū tē.
Fortune. Esa. lxv. Qui ponitis mensam fortune.
Fallacie. Dān. xj. Ad mēsam vīram mendacū loquet.
Hereticos. Eccl. xxxij. Surge e mēsa t vomite.
Adulatōis. Eccl. xxiij. Transi hospes ora mensam.
Detractōis. Eccl. xl. Vir recipies in mēsam alienā nō
est vita eius in cognitōe vīctus.
Oceaua grā est spūalis leticia: de qua subdit.
Impinguasti in oleo caput meum: t calix
meus inebrians q̄ p̄clarus est.
Impinguasti in oleo caput meū. i. mēte meaz leticia
spūali. Eccl. ix. Oleum de capite tuo nō deficiat. Esa. xxi.
Et darem eis oleū gaudiū p̄ luctu: t in p̄. Unxit te deus
tūs tuus oleo leticia p̄ p̄sortibus tuis. Rō aut̄ q̄re oleū
dī spūalis leticia est q̄ illuminat. reficit supenat fecit ne
homo luctans p̄tra dyabolū possit ab eo capi: sicut vi-
getis q̄ inunguē illi q̄ sunt pugiatū in duello.
Mona grā est p̄templatio de qua dicit (t calix meus in-
ebrians). i. p̄templatio in qua me inebrias t facis obliu-
sci om̄i miseriariū t curarū: q̄ sicut dicit Ethicus. tunc
veniūt risus cū paup cornua sumit (q̄ p̄clarus est). i. val-
de p̄clarus q̄ feces terrenarū t carnalū cogitationū t af-
fectionū nō cōmiserent in illo calice. De inebriatiōe ista
Cañ. ii. Introduxit me rex in cellam vinariā. i. in secretū
p̄templationis ordinavit me: qui cū h̄abet charitatē ordi-
natam: nō querit q̄ sua sunt: nō emulat: nō agit p̄operam:
sicut dicit apls. i. Cor. xiij. Sic nec ebrius: t ideo q̄si ebi-
rus se petit sp̄sām fulciri. Cum enī dicit: ordinavit in me
charitatē statim adiunxit fulcite me floribus tē.
Decima grā est p̄seueratiā. de qua subdit.
Et misericordia tua subsequet me: omni-
bus diebus vite mee.
Et misericordia tua subsequet me. i. misericordia q̄ precedit me
p̄serendo gratiā subsequet me ne cadā a grā s̄ in bono p̄
seuerem (obis diebus vite mee). i. semp in hac p̄stī vita
pter hoc orat ecclesia: tua nos dñe grā semp p̄ueniat t se
quaf: ac bonis opib⁹ iugiter p̄stet esse intentos: t Greg.
dicit. Cito bonum p̄dīt qđ a largiēt nō custodiēt: sic ergo
habemus dece q̄ necessaria sunt viatorū redeunti in super-
nam h̄irlin: t sufficiūt ista ad p̄sp̄nitatem vīe. Loci p̄ quā
transit fertilitas qđ nota: ibi (sup aquam refectōis tē.)
Eundi volūtas qđ nota: ibi (aiam mēa querit) Ule co-
pendiositas qđ nota: ibi (decuruit me sup semitas insti-
cie) Ule securitatis qđ nota: ibi (si ambulauerō in med.
viii. mor. nō ti. tē) In labore p̄solatio qđ nota: ibi (vga-
tua t ba. t. ipsa me. qđ sunt) Delectabilis cibi refectio qđ
nota: ibi (parasti in cō. m. mē.) Montis exaltatio qđ no-
ta: ibi (impinguasti in oleo ca. mēn) Boni vīni potatio:
seu malorum obliuio: ibi (calix mens inebriās) Itineris
p̄tinatio qđ nota: ibi (t mīse. t. sub. mē. o. di. vi. mē) ba-
bito ergo de via oñdit terminū vie dices.
Et vt in h̄abitē in domo dñi: in longitu-
dine dierum.
Et vt in h̄abitē. q. d. non solum p̄dicta facies mībi. s̄ et
post ista facies (vt inha. in dō. dñi) in supna bīrlīm: de qua
domo. ii. Cor. v. Scimus qđm̄ terrestris domus nra bīrlī
habitatio dissoluat q̄ edificationem ex deo habemus dō-
mū nō manufac̄az eternā in celis (in longitudine dīc̄)
i. in eternitate Prover. iii. Longitudo dierum in dextera
illius Eccl. xxij. Gloria magna est sequi dñm: longitudo
enī dierū assumet ab eo qui. s. p̄ illa dece p̄dicta ducit,
Ps. xxiij.
Psalmus XXIII
Domini est terra t plenitudo eius:
orbis terrarum t vniuersi qui habi-
tant in eo.
Titulus ps. dñi. i. in prima sabbati. Supra egit p̄pha de

fructu passionis dñice. Hic aut̄ adhuc p̄sequit h̄unc fru-
ctum agens in hoc p̄. de xp̄i clarificatiōe t boīs reforma-
tione qđ nota: in titulo: q̄r̄ bec facta sunt in prima sabbati.
i. in die dñica paraceat q̄m̄ surrexit dñs. P̄s. iste tripar-
tus est. Primo oñdit xp̄beta q̄ xp̄s est dñs omnium re-
ad fidem eius facilius trahant homines. Secundo ostendit
quibus virtutib⁹ p̄diti sunt in ecclesia: ibi (quis ascēdit
in montem dñi) Tercio malos ammonet ut eum q̄ fides
recipiāt: ibi (attollite portas) dicit ergo (Dñi est terra) s̄
est verum ad līram t commendat hic xp̄pus multipliciter.
Drimo a passione cum dicit (dñi). i. xp̄i (est terra) Seco
a diuitijs: ibi (t plenitudo eius) i. terre. Tercio ab ampli-
tudine possessionis: ibi (orbis terrarum) Quarto a multi-
tudine subditorum cum dicit (t vniuersi qui habitant in
eo) Quinto a firmitate possessionis: ibi (quia ip̄e sup ma-
ria fundauit eum) orbem. Sexto ab amēnitate: ibi (t sup
flu. p̄. eum) s̄ videt contrarium Job. xxvj. Qui appēdit
terram super nībilum non ergo sup maria fundauit ter-
ram. Solutio tertia dī fundata sup maria: qui avicunq;
fodiat reperiāt aqua: vel aliter t melius potest dici q̄ lo-
quitur hic xp̄beta vulgariter sicut dī castrum fundari super
aquam que ei adiaceat. **M**ystice (dñi est terra) id est ecclē-
sia. t sicut dictum est hic commendat xp̄m a possessione. p̄
mo a dño ecclēsie: quia eius est (dñi est terra) id est ip̄e ē
dñs terre id est ecclēsie ratione creationis: rōne heredita-
tis. rōne emptiōis. rōne regiminis. de hacterra in p̄. **D**ē
esse multi p̄lūciter dñi terram tuam. id est ecclēsium Math. vijto.
Data est mībi omnis potestas in celo t in terra. Multi-
pliciter aut̄ eius est.
Et vinea Esa. v. Vinea dñi sabaoth.
Et domus p̄. Domū tuā dñe decet sc̄tudo tē.
Et ager Hier. xxij. Posside agrū tē.
Et hereditas. p̄. Postula a me t da. t. gen. be. tuā.
Et sp̄sā Lañ. viij. Aeni de libano tē.
Et filia. p̄. Audi filia t vide tē.
Et soror Lañ. viij. Soror mea tē. Seco ostendit diuiti-
as regni eius cum dicit (t plenitudo eius) id est ecclēsia:
cuius plenitudo est virtutes t gratias fideles qui sunt de
ecclēsia. Tercio commendat eum ab amēnitidine ecclēsiae:
cum vocat eam orbem terrarum dicens (orbis terrarū)
id est ecclēsia in qua sunt de qualibet parte mundi fideles
est (dñi) xp̄i: vnde in p̄. dixit ei pater. Postula a me t da
bo tibi gen. here. tu. t po. t. t. ter. t glosat se cum addit (et
vniueri qui habitant in eo) t p̄ id est. Ecclēsia enim est
congregatio fidelium. t bene debet esse suus iste orbis. id
est ecclēsia.
Quia ip̄e super maria fundauit eū: t sup
flumina preparauit eum.
Quia ip̄e sup maria fund. cum). i. fundauit ecclēsiam in
amaritudine passionis sue t martyriū Act. xx. Sp̄issan-
ctus posuit vos ep̄os regere ecclēsiam quā acquisivit san-
guine suo Job. xxvij. Ebi eras q̄si ponebam fundame-
ta terre vel (sup maria). i. super amaritudines tribulatio-
num Ben. viij. Multiplicate sunt aque t eleuauerunt ar-
cham in sublime (t sup flu. p̄pa. eum). i. sup flumina grā-
rum doctrine baptifimi de his duobus Ezech. xij. Mater
tua quasi vinea in sanguine tuo sup aquam plantata est.
Estem (sup flumina). i. sup telecastōes mīdi Eclēs. j. oia
flumina intrant mare Abac. iii. Nunquid in fluminibus
iratus es dñe: aut in flumi. furor tuus: vel i mari indigna-
tio tua: loquitur deus ad aiām fidelem mater tua. i. ecclēsia
fundata est q̄si vinea plantata in sanguine xp̄i q̄ tuus est
i. p̄ te effusis t sup aquā triplice qua p̄diximus. vñ seq̄t
ibi in Ezech. Fructus eius t frondes ei creuerūt ex aq̄s
multis. i. opaz p̄dicatōes. Moralit̄ de aia iusta dī (dñi est
terra). i. aia fidelis q̄ dī terra multis rōnibus.
Arida est ab humore voluptatis. P̄s. Et arida funda-
ma. eius. t alibi. In terra deserta inuia in aquosa sic in sa-
p. t. i. in aia fidelis. q̄ p̄terariū dī de dyabolo Job. xl. Sub
embra dormit in secreto calamī i locis humētib⁹ Math.
xij. Q̄uā aut̄ exierit ambulat p̄ loca arida. q̄r̄s requie t nō

Quali aia
iusta dī
ra multis
rōnibus.

Inueniens dicit reuertar in domum meam priore te.ij. Def.ij
Suis lota ut volutabro luti te.

Clividatib⁹ terit. Chob.ij. Quia acceptus eras do
necesse fuit ut tentatio p̄baret te.

In fina est i. humilis Luc. xxii. Qui maior est vestris si
at ficut minor. Eccl. iiij. Quanto magis es humilia te in
oib⁹ quanto magis premet tanto et solidior efficit p spem
Greg. Tanto spes solidior surgit quanto quis p eo gra
uiora sustulit.

Fructifera est si colat s. vomere p̄dicationis et doctrine.
Prouer. xxvij. Diligenter exerce agrum tuum te. et post ibidit
p agrum bovis pigri transiui et p vinea stultiviri et ecce totus
repleuerant virtice. Eccl. x. Qui opat terra suā in altabit
acerū frugū. et q opat iusticia ipse exaltabit.

Obscura est qr reputat se ignorantem et peccatum. et tales
vere sunt possessio xpi. ps. Posuit tenebras latibulum suum
Esa. I. Induam celos tenebris et ponam saccum operime
tum eorum.

Sfirma est in se. Ecclesiastes. j. Generatio preter gene
ratio aduenit: et ait in eternū stat. Eccl. xv. Firmabit
in illo t nō flectet. Mat. vii. Generunt flumina et flau
ent venti turruerūt in domū illā et nō cecidit te. Iunq;
mutat locū suū. Greg. Mobilitas exterior indicat q̄ int
erius nulla stabilitate subsistat. hec ergo (terra ē dñi) sīm il
lud. Sap. iiij. Justoz anime in manu dei sunt. i. a ieruot
p̄cise intenta (et plenitudo ei⁹) qr ipse dat eam Job. j. De
plenitudine ei⁹ omnis accepim⁹. ps. H̄dic anima mea dño
et omnia q̄ intra me sunt nomini sancto ei⁹ te. et post. Qui
replet in bonis desideriū tuū (orbis terrarū) aia etiā dicit
ordis ppter rotunditatē qr solum eterna appetit et est dñi
qr ipse p̄cipit et finis a quo bona oia anime exirent. et ad
que reuerti debent p gratiarū actionē. Apoc. j. et vlti. Ego
sum alpha et o. Eccl. j. Ad locum unde exire flumina re
uertunt. et h̄ est q̄ subiungit (et vniuersi q̄ habitant i eo)
id est vniuersi motus boni q̄ sunt in anima: sunt dñi origi
naliter et finaliter. Esa. xxvj. Omnia opa nostra opatus es in
nobis dñe (qr ipse sup maria fundauit cu et sup flu. prepa
eu) p maria significant amaritudines buius mundi et tri
bulatiōes: p flumina q̄ fluunt delicie bui⁹ mundi q̄ fluunt:
et transeunt. ij. Job. ij. Et mund⁹ transibit et cōcupiscent
ia eius (sup maria) ergo (fundauit) dñs (eum) q̄ aduer
sitates mundi nō timet (sup flumi. ppa. cu) q̄ mundi deli
cias cōtemnit et horret. ppter hoc dicit. ps. Facta in domi
no curam tuā. ecce vbi fundat iustus. s. in dño et sequit et
ipse te enuit et nō dabit in eternū fluctuationē iusto. in
iustus vō fluctuat. qr mō timet aduersaria: mō aspirat ad p
spēra. q̄re aut̄ dicit preparauit. qr sic nō in istis inferiorib⁹
sed in deo fundari est p̄paratio ad ascendendū in celum.
qr iam eleuati sunt a terra. mens habitat in celo et corpus
qr corumpit sup terram adhuc detinet. ppter hoc dicit.
Job. vij. Suspenditum eligit anima mea. et ppter hoc ap
te subditur.

Quis ascendet in monte domini aut q̄
stabit in loco sancto eius.

Quis ascendet in mon. do. vt postea dicem⁹ s p̄x⁹ ex
ponam⁹ hoc de ecclia q̄ dñs mons dñs et locus sanctus ei⁹
qr in ea estivite altitudo. et ipse sanctificavit eam sanguine
suo. sicut dicit apls Eph. v. Xps dilexit eccliam et tradidit
semipm et illam sanctificaret de hoc monte et loco san
cto dicit xps in ps. Ego aut̄ cōstitut⁹ sum rex ab eo sup sy
on mon. s. ei⁹ te. qr igē p̄pheta vocauerat eccliam orbem
terrarum ne crederet aliquis qr omnis q̄ sunt in terra esset de
ecclia. iō facit q̄onem vt postea soluat eam et dicit (qs ascē
det in mont. do.) i. in eccliam vt sit de ecclia merito. Illi
em q̄ sunt de ecclia tñ numero nō ascendunt s descendunt
nec stant ibi sed potius cadunt vñ addit (aut qs stabit) p
fidem et bonā opationē (in loco sancto ei⁹) i. in ecclia sol
vit aut̄ qd̄ quesierat cum responderet.

Innocens manib⁹ et mundo corde. q̄ non
accepit in vano animā suā. nec iurauit i do
lo proximo suo.

Innocens ma.) q. d. q̄ sine pctō est. et excludit hic omne dñe gen⁹
gen⁹ pcti. omne em̄ pcti aut em̄ ope: aut in cogitatione: aut pcti q̄tuor
in locutione: aut in omissione. Dicit q̄ tales bitabunt in lo
co sancto ei⁹ (innocens manib⁹) q̄ nō peccauit ope. vel si mittit.
peccauit p̄ priam delevit (et mundo corde) h̄ excludit pec
catū cogitationis (q̄ nō accepit in vano animā suā) hic exclu
dit pcti omissionis q̄ em̄ n̄ facit h̄ ad qd̄ accepit animā: in
uanū. i. frustra accepit animā. Job. v. Hō natus ad labo
rem. et sic hō accepit animā ut laboraret (nec iurauit in do
lo primo suo) hic excludit pcti locutionis. De primo. sc̄z
de peccato opis. ps. Odihi offis q̄ opat iniquitatē. de pec
cato cogitationis Sap. j. Peruerse cogitationes supant a dō
De pcti locutionis. ps. Perdes om̄s q̄ loquunt mendacū
De pcti omissionis Prouer. xvij. Abominatio dñi ois arro
gans etiā si manus ad manū fuerit nō erit innocens et ex
presius Mat. ij. Omnis arbor que nō facit fructū bo
num excidetur et in ignem mittetur.

Hic accipiet benedictionem a dño et mi
sericordiam a deo salutari suo.

Hic ponit p̄pheta duplex premiū ei⁹ q̄ talis fuerit. Pri
mū est pfectus de bono in melius. vñ dicit (hic) qui talis
fuerit ut dicim⁹ (accipiet bene a dño). i. multiplicationes
dñtū Hen. j. H̄ndicit illis de⁹: et ait. Crescite et multiplica
mini. Eccl. xj. H̄ndictio dei in mercedē iusti festinat et in
bono veloci pcessus illius multiplicat. Scđm meritū ē
remissio pctō. de quo addit (et miā) supple accipiet (a
deo salutari suo) sed qr q̄ vult banc h̄ndictionē et miā p
p̄dicta mereri oī et habeat intentionē rectā. iō bñ sequit.

Hec est generatio querentium eū. queren
tiū faciem dei iacob.

Hec est generatio de qua Sap. iiij. Q̄ quā pulcra ē ca
sta generatio cū claritate. non est casta q̄ opat cū libidine
glorianti. sed q̄ pure. ppter deū: et iō bene dicit cū clanta
te (querentū dñi) q̄stum ad affectū (querentū fa. dei ia
cob). i. cognitionē eius et hoc q̄stum ad intellectū. Possu
mus et moraliter p monte dñi intelligē cōtemplationē ce
lestī et bñ querit (qs ascendet in monte dñi aut qs stabit
te.) qr pauci ascendunt pauciores stant. qr vt dicit in ps
Oculos suos statuerunt in terrā. et alibi p nullo habuerūt
terrā desiderabile. debem⁹ aut ascendere montē istū con
templatiōes ppter multa. Primo ad vitandū tumule co
ascēdētationū Mat. v. Clidens iesus turbas ascendit in mō debem⁹ in
tem. ij. Reg. xir. Nō in cōmotiōe dñs. Secundo ad vitā. mōcē cōtē
dum mundi ambitionē. Job. vij. Cum cognouisset qr ven platois p
turi eīm et rapent eum et facerent regē fugit in montem. ppter sex.
Tercio ad videādū patriā vestrā. Num. xxvij. Ascende
in monte istū abarim et cōtemplare inde terrā quam da
tur sum filiis isti. Abarim interptāt montes transiuntū
Mat. vi. Undecim discipuli abiērūt in galileā in monte
quē cōstituit illis dñs. tvidentes eū adorauerūt. Quarto
qr addiscim⁹ ibi legem dei sicut Moyses. Exo. xxxij. Esa.
ij. Cenite ascendam⁹ in monte dñi et docebit nos vias su
as. et ambulabim⁹ i semitis ei⁹ qr de syon exhibit lex et vñ
dñi de irlm. Quinto qr ibi descedit ros grē. ps. Sicut ros
berimon q̄ descendit in monte syon. Sexto qr ibi omnis er
rores occidunt sicut belyas interfecit omnis pphras Haal i
monte carmelli. ij. Reg. xvij. vel p monte regnū celoz in
telligē de quo q̄rit (qs ascendet) in illis. Et nō. qr hoc qd̄
dicit qs innuit difficultas ascendendi et paucitas ascendē
tiū. Mat. vij. Q̄ angusta porta et arta via q̄ ducit ad vī
tam: et pauci sunt q̄ inueniunt eā (innoc. ma. te.) et supra
expositū est. Prouer. xij. Iusticia custodit innocentia
Innocens est q̄ nec miserū facit nec miserū derelinqt. in
nocens q̄ est mans⁹ q̄ nec rapit aliena nec sua dat indi
gnis nec retinet dignis. Eccl. iiiij. Nō sit manus tua clau
sa te. Esa. xxvij. Qui excutit man⁹ te. Prouer. xj. Man⁹
in manu nō erit innocens mal⁹ (et mundo cor.) Mat. v.
H̄tī mundo cor. te. Prouer. xij. Abominatio dño cor p̄z
uu. Icre. iiiij. Laiu a malitia cor tuū (q̄ nō ac. inva. a. su.)
p̄tra oiosos et negligentes. Roz. viij. Vanitati subiecta ē
creature. co: p̄nis nemo accipit inuanū sed bñ curat illud.

6

Psalmus

giam hō relinquit in cultā aridā ieunā t miserā. Job. xxiiij. **P**avit sterile. i. carnē t vīcē. i. aie nō bñficit. iō dicit. Eccliesiastes. j. **G**anitas vanitatis. ps. Uniuersa vanitas ois hō viwens (nec iurauit) Prover. xij. **L**abii veritatē firmū erit in ppetuū q̄ aut teftis est tē. (hic acci.be.a do.) Mat. xx. **C**lemente bñdicti p̄tis inci pos. re. tē. (hic) nō ali? Job. xix. **Q**uē vīsur? sum ego ipse nō ali? (accipit) nō a seba bebit. l. **L**oy. iiiij. **Q**uid habes tē. (a dno) nō a mundo. nō ab hoie aliquo. t **H**ume. vij. **I**psi inuocabūt nomē meū. t ego bñdicā eis (t miām). q.d. nō ex meritis meis. Ro. iiij. **N**ō ex opib? legis iustificabif ois caro corā illo. **T**y. iiij. **N**ō ex opib? n̄ris sed fm̄ misericordiam suā tē. **D**an. ix. **M**on in iustificationib? n̄ris p̄sternum? p̄ces (t miām a deo saluta. su.) i. salutē quā misericorditer nobis rōps suo sanguine acq̄siuit (dec̄ est generatio querē. deū) **L**u. iij. **O**m̄s q̄ q̄rit inuenit. ps. **Q**uerite dñm t viuet aia vīa. Job. xxiiij. **T**idebis facī eius in ubilo. **E**st aut̄ duplex gratia bonoru q̄ bñdicit. ps. **G**eneratio rector bñdicit. gratia malorum maledicet. **M**ath. xij. **G**eneratio praua t pueria signū querit tē. **D**e beata virgine (dñi est terra). i. bea. virgo. de quā **E**sa. xlvi. **A**periat terrāt germinet salvatorē. ps. **D**ñs dabit benignitatem tter. no. dabit fru. su. **D**eū. xxxiiij. de be nedictio dñi terra ei? t dñ terra ppter p̄prietates q̄ cōtinetur his versib? **M**igra rotunda capax: medians circumdata feta. **I**ntegra stans bñulis cibat oia cōtinet aurū. **M**igra dñz q̄ de genere iudeorū t vilis exterius est reputa. **C**an. i. **M**igra sum sed formosa. **I**tē rotunda. i. pfecta. **C**an. vij. **E**ccl. columba mea pfecta mea. **I**tē capax. **E**cc. xxiiij. **E**t q̄ creauit me requieuit in tabernaculo meo. **I**tē mediatrix nostra ad deū. **H**ec est cūi better q̄ liberauit populu morti adiudicatu. **H**ester. iij. vñ in die passiois stetit farta crucē et pte aq̄lōis. q̄ inter peccatores t filii suū. **I**tē circūdata tribulatio. **L**uc. ii. **E**t tuāp̄s? aiām p̄tāsi bñ glādi? **I**tē feta. **B**en. i. **P**roducat terra herba virentē. **I**tē integra. **E**sa. viij. **E**cce vīgo p̄ci. t pa. fi. **E**ze. clvij. **P**orta hec clausa erit t nō aperiet. **I**tē stabilis. **E**cc. i. **B**ene ratio pterit t generatio aduenit. terra aut in eternū stat. et ipsa sola stetit in fide discipulis fugientib? **I**tē bñulis **L**u. i. **E**cce ancilla dñi. **I**tē cibat oia. **E**cc. xxiiij. **T**ranstite ad me oēs q̄ cōcū. me. t q̄ gñatiōib? meis implemunt. **I**tē p̄tinet aurū. **B**en. i. **A**urū terre illi? aux optimū est. ps. **C**le ritas de terra orta ē (bec terra est dñi) q̄ est dñica m̄r. nutrie cultrix filia discipula et ancilla (t plenitudo ei?) de q̄ plenitudine. **L**u. i. **A**ue gra. ple. do. te. ps. **M**isericordia dñi plena est terra (orbis ter.). i. bñ vīgo **S**ap. i. **S**p̄is do. re. or. ter. (t vni. q̄ ba. in eo) i. in ea p̄ sp̄e t cofi. ps. **S**icut letan. om. ba. est in te. **I**psa est enī ciuitas refugii. **F**osue. xx. (q̄ ipse sup maria) i. amaritudines tribulationū (funda. e.) ut in nullo moueret. **E**cc. xxiiij. **I**n fluctib? maris ambulauit (t sup flu.) carnaliū voluptati (p̄parauit ei) orbē. i. bea. vīgīne. q̄ exemplar. **E**sa. ij. **M**ons p̄parat? (q̄s ascē. in mon. do.) i. ad beatā vīgīne adorandā t salutādā. **S**ex gradib? ascendit ad bñc montē q̄ sunt sex virtutes q̄ breuiter notant̄. **L**uc. i. **D**uo in cogitatioē t affectioē quatuor in sermōe. **P**rima est verecūcia turbata ē in sermōe ei? **S**ecunda prudētia cogitabat q̄lis esset ista salutatō. **T**ercia modestia sermonis: quō siet istud. **Q**uarta p̄positiō vīgīnatis q̄m vīrū nō cognosco. **Q**uinta obedientiā p̄mitēdo. **E**cce ancilla dñi. **S**exta magnitudo: fiat mibi fm̄bū tuū.

Gex grad? seu vītutes q̄b? ascēdāt̄ tur ad beātā vīgīnem

7 **A**ttollite portas p̄cipes vīstras: t eleuamini porte eternales t introibit rex glorie. **C**tercia p̄s vībi sufficiatos a pauitate reuocat cōtinuo ex quo nō intrat nisi innocens. q̄o (p̄cipes). s. mali ypo. ensiarche vel beresiarche (attollite) vel tollite. i. auferre d̄ cordib? vestris (portas vīstras). i. vicia p̄ q̄ intrat dyabolus tō (porte eternales). i. vītutes p̄ q̄s intrat in eternam beatitudinē (eleuamini). i. exaltamini in cordib? fidelin̄z t p̄ vos (introibit) in domū p̄scie (rex glie). i. dator glie.

8 **Q**uis est iste rex glie: dñs fortis t potēs dominus potens in prelio.

Chic q̄rit p̄beta vt soluat t soluendo magis p̄pm̄ come

det. vñ soluens primo ostendit ei? fortitudinē dicens (sotis) tercio eius potentia sup alios ibi (potens) qđ explānat cum addit. dñs potens in prelio.

Attollite portas p̄cipes vīras: t eleuamini porte eternales: t introibit rex glorie. **S**upra idem dixerat s ad maiore cōfirmationē repetit totum versum. Attollite por. p̄m. ve. t ele. por. cter. t int. rex glorie. t iterum querit.

Quis est iste rex glorie: dominus virtutū ipse est rex glorie.

Ebreui? soluit q̄ prius soluerat dicens. dñs virtutum ipse est rex glie. Virtutes dicunt̄ angelii. vñ t quidā ordo angelorū vocat virtutes. Itē dona gratuita q̄ deus operatur in nobis sine nobis. vñ in p̄s. Ibunt de virtute in virtute. Item miracula. **M**ath. v. **M**ulti dicunt mibi in illa die. Mōne in noīe tuo demonia eiecim? t in noīe tuo virtutes multas fecim? virtus etiā p̄inceps dñ. vñ **A**ct. viij. dñ de symone mago q̄ boies dicebant. hic est virtus dei q̄ dñ magna oīm istarū virtutū rōps est dñs. Et nota q̄ fm̄ glo-
satorē tribus alijs modis legit istud. s. (attollit. por. tē.) le-
git em̄ de p̄ncipib? demonib? quoz porte sunt cupiditas
t amor mundan? q̄b? opponunt renunciatio seculi t co-
uersio ad deū t fm̄ ista iectionē. **T**erci? vīsus legit de p̄n-
cipib? bonis angelis q̄z porte sunt adoratioē q̄b? an ad
uentū adorabant̄ ab hoib? q̄bus opponunt porte eterna-
les. s. infīcia ad p̄ximū charitas ad deū. castitas ad seipm̄.
Tercio legit de demonib? t portis inferni. t de portis ce-
li siue paradiſi. t tercius verius tot? legit de angelis bonis
t portis celi. **Q**uarto mō legit in glofa de p̄ncipib? bonis
hoib? quoz porte sunt virtutes t bona opa. t fm̄ hoc at-
tollite nō sumit. p̄ remouete sicut in alijs lectōib? s. idez
est (attollite) q̄ eleuare. **M**oraliter tēbī culibet homini. **D**oual q̄
q̄ debet esse p̄nceps t iudicio rōnis p̄ncipari t dñari sup
brutales motus. **E**cc. x. **B**eatā terra cui? p̄ncipes come-
de sit por-
dūt tpe suo. sicut dixit dñs Iole t filijs ei? **B**en. ix. **C**esci-
te et multiplicam̄ t terror vīster tremo: si sup cuncta
animalia terre: sīly etiā dixit Ade **B**en. i. **S**ili aut̄ brutales
motus t voluptates q̄nq̄ sensuum merito dicunt̄ porte:
q̄p̄ cas ingreditū inimicū ad cor peccatoris. vnde **J**ere. ix.
a p̄lat. vi. **D**ors ascendit p̄ senestravīras ingressa est domos vīras
gredias do-
ti p̄p̄ claudit̄ introitū ne dñs intret ad visitandū cor t re-
murus.
ficiendū q̄ dicit Apoc. ij. Ego sto ad ostium t pulso si q̄s
aperiuerit mibi introibo ad eū t cenabo cū illo t ipē meū
q̄ ergo porte iste obfirmate sunt in p̄tōib? p̄ deū t ipēs
manentib? nō intrat dñs ad cor hoib sicut dñ **S**ap. i. In
maliuolā aiām nō introibit sap̄. dei tē. iō dicit t monet p̄
pheta p̄ncipes apli vīz duces eorum principes zabilō p̄n-
cipes nepralim porte p̄lati. **E**sa. lx. **O**cupabit muros tu-
os salus t portas tuas laudatio nō litigatio. t q̄ iste por-
te defixi sunt in terra. **T**cn. ij. Defixi sunt in terra porte
ei? iō dicit pp̄ba (attollite por. p. ve.) i. p̄lati o (p̄ncipes)
quoz est officiū talib? motib? dñari (attollite). i. remoue-
te portas vīras q̄s dyabol? p̄ dñm firmauit. t voluptates
carnales. t illis portis remotis o (porte eternales). s. vir-
tutes t opa bona (eleuamini) crescendo in altū p̄ multi-
plicationē recedendo a terrenis p̄ puram intentionē alijs
apparendo p̄ primi edificationē. t sic introibit rex glorie
(quis est iste rex glorie) hec est vox multoq̄ q̄ stupefuit:
q̄n dñ eis q̄ peccata dimittāt̄ dño aperiāt. vñ dicunt iob
xxi. **Q**uis est opotens vt seruam̄ ei? t q̄d nobis p̄det si
adorauerim̄ eū. t r̄ndet p̄beta ipse est (dñs) t iō debet
ei aperire (fortis) cui nō potestis resistere nec man? ei? es-
fugere (t potens) q̄ nos potest remunerare (dñs potens
in prelio) q̄ nos p̄t defendere. ostensis ergo bis quatuor
rōnib? quare aperiendū est ei iterū monet vt apiant t re-
petit q̄d supra dixerat (attollite por. p. ve. t ele. p. e. t in. r.
glie) itē repetit q̄mē p̄missam ad notandū duriciā p̄tō
t potentiā dñi (q̄s est iste rex glie) t repetit p̄missionē brevē
(dñs vir. ip. est rex glie) dñs vt supra dicitū est cui debetis
agere virtutū plr. pp̄ illa tria que assignauim̄ ibi (fortis t
potens tē) est ei vītus dñi ad tria p̄ncipalit ad codēnādū

10
B
Tē
mū
tip̄l ac-
pt. p̄.

Digesimus quartus

L

malos qd notatū fuit ibi (fortis) ad remunerandū bonos
qd notatū fuit ibi (potens) ad p̄tegēndū bic suos qd no-
tatu fuit ibi (dñs po. in p̄c.) *Ela. xvij.* Aperite portas et
intervib⁹ gens iusta et custodiet veritatem *Zach. xij.* Aperi li-

Porte vir bani portas tuas. iste autē porte eternales. s. virtutes et opa-
tutū et bo. qd nobis aperunt ingressum eterni regni et celestis iūlī si-
nō oper⁹ ḡificare sunt et sex portas iūlī qd elevatae sunt et edificare
qd aperit *Hec. iii.* Prima porta fuit porta gregis hec est pueris pe-
nobis in intentis qd quā ḡrex dñi dilpertus reducit ad ouile domi
gressus re. ii. ps. *Proteote portas ei⁹ in confessio. i.* *Pet. ii.* Eratis si-
gni celesti cut oves errantes. sed cōuersi esis nunc ad pastore et epi-
quā figurā scopū amazv̄ar. vñ signant dicit qd *Elias ibi fratres ei⁹*
tur i se por et sacerdotes edificauerū illā portā. *Elias ibi interptat⁹*
tis Jerim. deus me⁹ facturā cōuertens. hic est xp̄s qd cōuertit p̄to-
res quō naturā nō viciū ipse fecit. Fratres ei⁹ sunt sacer-
dotes confessores p̄dicatores qd cōdificant portā. hortan-
do et predicando et recipiendo ad p̄niām et qd confessionem
lauant hostias dñi offerendas. vñ eadē porta dicta pba.
tica piscina alio noīe. *Hocā porta est porta p̄scū dec̄ est*
amaritudo mortificationis carnis in qua viget aia sicut pi-
scis in aqua maris et tollit suggestioes dyaboli. et morbus
rabidi canis. i. prauas delectatioes. vñ bñ dic̄ qd hāc por-
tam edificanerūt filii *Alnaa qd interptat⁹ serpente tollens*
in ea aut̄ exigū vigor sp̄s. vñ eadē porta dicta est porta
David. i. manu fortis. Tercia porta est porta vet⁹ qd etiā
dicta est iudicaria p̄ quā significat contēp⁹ mundi et eges-
sus a mūndo qd duplice habet vetustatē qd cognoscunt et co-
gnoscēte mundū. *Mat. iii.* Omnis qd vident te resiliat a
te. et hoc est qd edificauerūt eam *Ioiada fili⁹ Fasea et mo-*
tollā. *Ioiada em interptat⁹ dñi cognitionis.* Fasea transiēs
Mofollam plasmatio eo⁹ *Bosoida in cōspectu dei qd qd*
habet cognitionē dei et mundi de mundo transit ad p̄em
vt cōformat se deo vt standē ad aspectū ei⁹ pueniat. Quar-
ta porta est porta valis hanc edificauit *Anym et habita-*
tores zanoc p̄ vallem intelligit defect⁹ terrenoz. Anym
interpretat⁹ misericordia. zanoc iste requieuit p̄ hoc intelligit
misericordia que viscerā indigentū requiescēt facit. vñ ad *Pbi-*
lom. Viscerā sanctoꝝ requierit in frater. et hec porta dī-
gyon. i. vallis pietatis vel porta iōsaphat. i. dñi iudicij qd
de solis opib⁹ pietatis fuit disceptatio in iudicio. *Math.*
xvi. et p̄ hoc daf̄ requies vt ibi dicit. *Clemente benedicti tē.*
Quinta porta est porta sterquilini quā edificauit *Mel-*
chias filius Rechab princeps nūdi bethatarē. Melchias
interpretat⁹ rex dñs Rechab cōdescendens vel ascensio.
Bethatarē dom⁹ vñee siue eruditiois tristitia. hec est
humilitas in obedientia et patientia. humilitas em̄ regi a
dñi cōdescendens vel obtemperans p̄ obedientia et pati-
entia ex tristib⁹ eruditio et leticiā spirituali accipiens
ascēdere facit in būlē se submittit qd būlē sp̄u suscipiet
glia. *Prover. xix.* Sexta porta est porta fontis quā edifi-
cauit sibi sellū *Colosai princeps paginas pba. sellū paca-*
tus vel pacificatio. colozai vox vidētis vel fortitudis mas-
pba aquarū impetus vel cōtemplatio vel locus iudicij. p̄
que significat copunctio devote orationis cum suis circumstā-
tis siue ornamentiſ. Debet em̄ oīo pcedere de fonte du-
plicis copunctiois. s. cōtritiois et charitatis ex pacata con-
ficiā ad pacificandū dñi sibi et ecclie videns p̄ discretionē
fortis p̄ pseuerantē desiderij intentionē impetuosa lachry-
marū torrentib⁹ cōtemplatōe illustrata timore reuerentie
vereunda. de prima copunctioe *Judith. xvij.* Filii puella
rū copuncterūt eos et *Act. ii.* Copuncti sunt corde et dixit
ad Petru et ad reliquos ap̄los. Quid faciem⁹ viri fratres
Desco p̄. Potasti nos vino copunctois; de oscie paca-
tione *Luc. xij.* Auulfus est ab eis quantū iact⁹ est lapidis
et positis genib⁹ orabat tē. et dī: quantū iacut⁹ est lapidis
se ne lapis alieni cure ad mentē tūc iaciāt vel qd tūc erat
dñs. qd sub iactu lapidis. i. sub passioe p̄ qua orabat. sic. ii.
Paral. xx. Iōsaphat timore pterritus totū se contulit ad
rogandū dñi de pacificatioe dñi. *Ero. xxxij.* orante *Moy-*
se placat⁹ est dñs ne faceret malū qd locut⁹ fuerat aduer-
sus poplī suū. de discretioe petendi. *iij.* *Re. iii.* Placuit ser-
mo corā dñs qd Salomon rem huūsmodi postulasset. s.

sapiam. hoc autē dictū fuit Salomoni dormienti. i. pacifi-
co et tranquillo talis impetrare potest qd petit de pseueran-
tia. *Luc. xvij.* Qui pibant increpabant eū ut taceret. ipse
no magis clamabat de impecu lachrymaz. *Can. viii.* Fōs
boroz puteus aquarū viuentis que fluit impecu de liba-
no. de p̄templatōe que sequit⁹ lachrymaz impecu sicut so-
lis coruscatio effusio imbuū dicit. *Cob. iii.* Post tempe-
statē tranquillum facit et post lachrymatōe et flent exulta-
tionē infundis. De reuerentia *Hester. xv.* Gaudi te dñe qd si
angelū dei et perturbat⁹ est cor meū p̄ timore glie tue.

Palinus XXIII p̄. xxiij.

Hoste dñe leuauī aiam meā deus me⁹
us in te confido non erubescam.

Titulus. In fine p̄. dauid. Supra egit p̄beta de reditu
fidelis poplī in patriā ibi: (dñs regit me) et de reditu p̄pi in
patriā ibi (dñi est terra) In hoc p̄. petit p̄beta in psona
ecclie ondī sibi viā per quā possit redire ad patriā ad quā
hic inter pressuras suspirat. p̄. iste tripartitus est. Prio pe-
tit ondī sibi viam. Secundo petit p̄ctā sibi dimittit ibi (re-
miniscere) Tercio ondī quō babeanē eterna (q̄s est bō)
ecclia no vel p̄pha in psona ecclie anteq̄s petat. primo ca-
petat beuolentia iudicis ostendens merita sua. p̄io me-
ritū charitatis cum dicit (ad te) o dñe (leuauī aiam meā)
hoc em̄ sit p̄ charitatē. vñ dicit Grego. Machina cordis
vis amoris. sicut em̄ machina eleuat lapidē: ita amor ele-
uat cor ad deum cōtemplandū et desiderandū. de qua ele-
uatione dicit Job. vii. Legit suspendū anima mea. Grego.
Qui supna nō cōsiderat in his fantastis qd veris bo-
nis exultat. Secundo ondī meritū fidci sue cu dicit (de⁹
meus). s. p cultum. fides em̄ theosebia est ut dicit Augus.
Tercio ondī meritū spei vel cōfidentie cu dicit (in te con-
fido) in quo etiā ostendit virtutū meritū. s. b. humilitatis cu
dicit (in te). q. d. nō in me. Quarto ostendit meritū pseue-
rantie cum dicit (nō erubescā) postea capitat beuolenti-
am a psona aduersarioꝝ quantū ad p̄ctū oris qd parati se-
deridē eccliam si viderent ē auxilio dñi destituta. vñ dicit.
Ne qd irrideant me inimici mei. etem̄ vñ
uersi qui sustinent te non confundenf.

Ne qd irri. me ini. m.) demones vel heretici. q. d. nō solū
pter merita me exaudias. s. t. pter maliciā inimicorū ne
me irrideant et vere ita facies qd nō desiris (sperantes in
te) hoc est qd subdit (etem̄ vñuersi) generaliter (qd susti.)
patienter te flagellante vel prema differentē (nō cōfun-
dens) a culpa in p̄nti. nec a pena in futuro sustinem⁹ deū
dum patienter portant⁹ pondus dici et cōfusus. *Math. xx. i.*
tribulatōes et cu p̄ dilatōe premū nō murmurant⁹ s. cuz
patientia expectant⁹ vere tales non confundenf sed

Confundantur omnes iniqua agentes su-
periacue.

Confundant om. ini. agen.) i. cōfundent illa dupli cō-
fusioē dēs nullo excepto (iniqua agen.) i. iniqua infestan-
tes me dicit ecclia et hoc (supuacue). i. frustra qd nō deūci-
ent me. nauis em̄ petri: et si cōcuriat non tū submerget: et
in hoc versu capitat beuolentia iudicis a psona inimico-
rum qd sum ad p̄ctū opis. sicut in pcedenti qd sum ad pec-
catū locutiōis. Moraliter dicitur iustus (ad te dñe leua-
iaam meā) leuat aia bona leuatiōe multē modis. Primo
p̄ cōuerionē a luto p̄cti. p̄. Exaudiuit p̄ces meas et edu-
xit me de lacu miserie et de luto fecis. Seco p̄ cōtemplatō-
ne in celū. *Trn. iii.* Sedebit solitari⁹: et leuabit se sup se.
Tē p̄ humilitate. *Luc. xij.* Qui se humiliat exaltabit. Ec-
clesiastici. xix. Et qd ab humiliitate leuabit caput. Tē per
iniqtatē. *Sec. iii.* Decata poplī comedent et ad iniqtates
leuabit animas eorū sed ista elevatio materia est calus p̄.
Elevans gallistū me. *Job. xxiij.* Elevati sunt ad modicū et
nō subsistent et humiliabunt et bñdicit qd aīm leuabit ad
dñi. qd de⁹ alt⁹ est. p̄. Quis sicut dñs de⁹ nō qd in altis ha-
bitat. Debet autē iust⁹ aiam leuare qd multas causas. pri-
mo ut videat. magis em̄ videm⁹ ab alto. *Hiere. iii.* Leua i
directū oculos tuos et vide vbi vñc p̄strata sis. *Gen. i.*

Moraliter
qd leuaf
aia multis
et illā leua-
re dī iust⁹ i
deū multis
respectib⁹